

Lösning till kontrollskrivning 1B

i SF1626 Flervariabelanalys för E, vt 2008.

- Varje uppgift ger maximalt 3 poäng.
- För godkänt krävs minst 5 poäng sammanlagt.

1. Funktionen

$$f(x, y) = \frac{xy}{x^2 + y^2}$$

är snäll och väluppfostrad då $(x, y) \neq (0, 0)$, och är uppenbarligen lika med 0 längs koordinataxlarna. Blir $f(x, y)$ kontinuerlig om man sätter $f(0, 0) = 0$? FÖRKLARA!

Lösning: Längs linjen $y = x$ till exempel är $f = 1/2$, så $f(x, y) \rightarrow 1/2 \neq 0$ då $(x, y) \rightarrow (0, 0)$ längs denna linje. Så $f(x, y)$ kan OMÖJLIGT göras kontinuerlig i $(0, 0)$.

2. Låt $z = x^2y$, och sätt $x = u^2 + v^2$, $y = \cos(uv)$, så att z blir en funktion av u och v . Beräkna $\partial z / \partial u$ som en funktion av u och v .

Lösning:

$$\begin{aligned} \frac{\partial z}{\partial u} &= \frac{\partial z}{\partial x} \cdot \frac{\partial x}{\partial u} + \frac{\partial z}{\partial y} \cdot \frac{\partial y}{\partial u} = 2xy \cdot 2u + x^2 \cdot (-\sin(uv) \cdot v) \\ &= 2(u^2 + v^2) \cdot \cos(uv) \cdot 2u - (u^2 + v^2)^2 \cdot v \cdot \sin(uv) \\ &= 4u \cdot (u^2 + v^2) \cdot \cos(uv) - v \cdot (u^2 + v^2)^2 \cdot \sin(uv). \end{aligned}$$

3. Linjen $(x, y, z) = t \cdot (1, 1, 1)$ (där $-\infty < t < \infty$) skär ellipsoiden $x^2 + y^2 + 2z^2 = 1$ i en punkt \mathbf{p} i första oktanten $\{x > 0, y > 0, z > 0\}$. Bestäm den minsta vinkeln mellan linjen och ellipsens utåtriktade normal i punkten \mathbf{p} .

Lösning: $x = y = z = t$ insatt i ellipsoidens ekvation $\implies t^2 + t^2 + 2t^2 = 1 \iff t^2 = 1/4 \iff t = \pm 1/2$. Så $\mathbf{p} = (1/2, 1/2, 1/2)$.

$F = x^2 + y^2 + 2z^2 \implies \text{grad } F = (2x, 2y, 4z) \implies \text{grad } F(\mathbf{p}) = (1, 1, 2)$, som är den utåtriktade normalvektorn i \mathbf{p} . Så den sökta vinkeln ϕ ges av

$$\begin{aligned} \cos \phi &= \frac{(1, 1, 1) \cdot (1, 1, 2)}{|(1, 1, 1)| \cdot |(1, 1, 2)|} = \frac{1 + 1 + 2}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{6}} = \frac{4}{3\sqrt{2}} = \frac{2\sqrt{2}}{3} \\ \implies \phi &= \arccos \frac{2\sqrt{2}}{3} \approx 19,5^\circ. \end{aligned}$$